
Til: Universitetsstyret
Fra: Enhet for internrevisjon (EIR)

Sakstype: Vedtakssak
Møtesaksnr: V-sak 10-24
Møtenr: 2/2024
Møtedato: 12. mars 2024
Notatdato: 14. februar 2024
Arkivsaksnr: 2010/5245
Saksansvarlig: Jørgen Bock

Årsrapport 2023 – Enhet for internrevisjon

Hovedproblemstillinger i saken

I årsrapporten oppsummerer internrevisjonen observasjoner og sitt syn på virksomhetsstyring og internkontroll. Følgende prosjekter og aktiviteter ble gjennomført i 2023, iht. godkjent plan:

- UiOs oppfølging av Helhetlig klima- og miljøstrategi
- Ansvarlig internasjonalt samarbeid
- UH / UiO Sak og arkiv-prosjektet
- Mottaksprosjektet Livsvitenskapsbygget
- Eierstyring
- EU-prosjektrevisjoner
- Senter for menneskerettigheter

Internrevisjonen følger på vegne av universitetsdirektøren opp status på viktige tiltak etter gjennomført revisjon og rådgivning.

FORSLAG TIL VEDTAK

Universitetsstyret tar internrevisjonens rapport til etterretning. Universitetsstyret ber administrasjonen følge opp de foreslåtte tiltakene og rapportere tilbake til styret.

Vedlegg: Årsrapport 2023

Enhet for internrevisjon

Årsrapport 2023

Distribueres til:
Universitetsstyret

Kopi:
Universitetsdirektør

Blindern, 15.02.2024

Enhet for intern revisjon (EIR):
Jørgen Bock

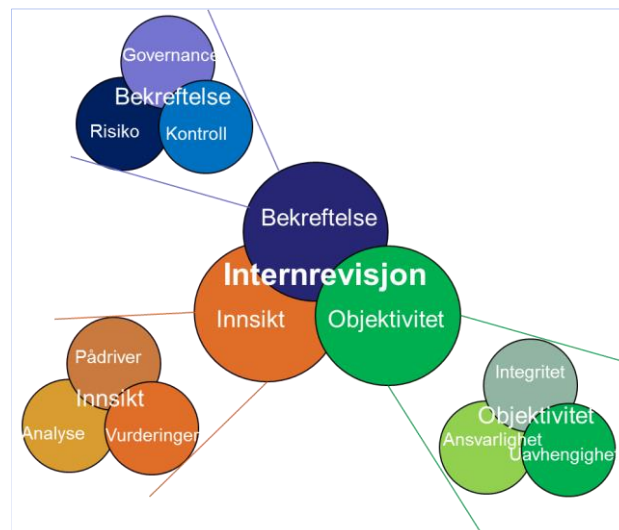
Innholdsfortegnelse

1	Internrevisjonens rolle og oppgaver	3
2	Styring og kontroll ved UiO – overordnet vurdering	4
3	Oppsummering av revisjons- og rådgivningsarbeid 2023	6
4	Sammendrag av revisjonsprosjekter i 2023	7
4.1	Oppfølging av klima og miljøstrategien	7
4.2	Ansvarlig internasjonalt samarbeid	7
4.3	Revisjon og kvalitetssikring av UH / UiO Sak og arkivprosjektet	8
4.4	Mottaksprosjektet livsvitenskapsbygget	8
4.5	Eierstyring	9
4.6	EU- prosjekter	9
4.7	Internkontroll Norsk senter for menneskerettigheter	9
4.8	Bistand og risikovurderinger	9
5	Oppfølging av tiltak	10
6	Si fra!	10
7	Internrevisjonsordningen	11
7.1	Utvikling og drift av Enhet for internrevisjon	11
7.2	Tilgang til opplysninger	11
7.3	Kompetanse	11
7.4	Studentombud og Vitenskapsombud	12
7.5	Økonomi	12

1 INTERNREVISJONENS ROLLE OG OPPGAVER

Enhet for intern revisjon skal bidra til at UiO når sine mål og forbedrer sine systemer og prosesser for virksomhetsstyring. Internrevisjonen er fastsatt ved instruks, sist oppdatert og vedtatt i styret 7.05.2019. Formålet til internrevisjonen er:

«Å fremme og beskytte UiOs verdier gjennom å gi risikobaserte og objektive bekreftelser, råd og innsikt»
Internrevisjonen følger det internasjonale rammeverket fra «The Institute of Internal Auditors (IIA)» og Økonomireglementets bestemmelser.

2 STYRING OG KONTROLL VED UiO – OVERORDNET VURDERING

Styret og ledelsen har ansvaret for styring og kontroll, og avgir vurdering om det i UiOs årsrapport, kapittel IV. I henhold til instruksen skal EIR oppsummere observasjoner og sitt syn på risikostyring, internkontroll og virksomhetsstyring årlig til styret. Styring og kontroll skal støtte målene for forskning, utdanning, formidling og innovasjon, og bidra til

- hensiktsmessig og effektiv drift
- pålitelig rapportering av alle typer data, informasjon og resultater
- overholdelse av lover og regler
- sikre eiendeler

Internrevisjonens vurderinger er gjort med grunnlag i risikobasert årsplan 2023, godkjent av styret i desember 2022, og resultater av revisjon og rådgivning siste år. Modellen¹ under viser kriterier, eller et utvalg av dem, som lagt til grunn i vårt arbeid.

¹ www.COSO.org – utgir rammeverk for styring, kontroll og risikostyring. Sistnevnte defineres som: *The culture, capabilities, and practices, integrated with strategy-setting and its performance, that organizations rely on to manage risk in creating, preserving, and realizing value. Modellen er tilpasset UiO.*

Etter internrevisjonens vurdering er internkontroll og virksomhetsstyring i hovedsak tilpasset virksomhetens risiko, vesentlighet og egenart. Det er etablert rammeverk, kvalitetssystemer og internkontroll innen forskning, utdanning og områder innen økonomi, virksomhetsstyring og informasjonssikkerhet. Det er etablert risikostyring, særlig innen helse, miljø, sikkerhet og beredskap, men også innenfor andre områder, enheter eller prosjekter. Det bidrar til god virksomhetsstyring og universitetets mål- og resultatoppnåelse.

Områder der vi ser forbedringsbehov er

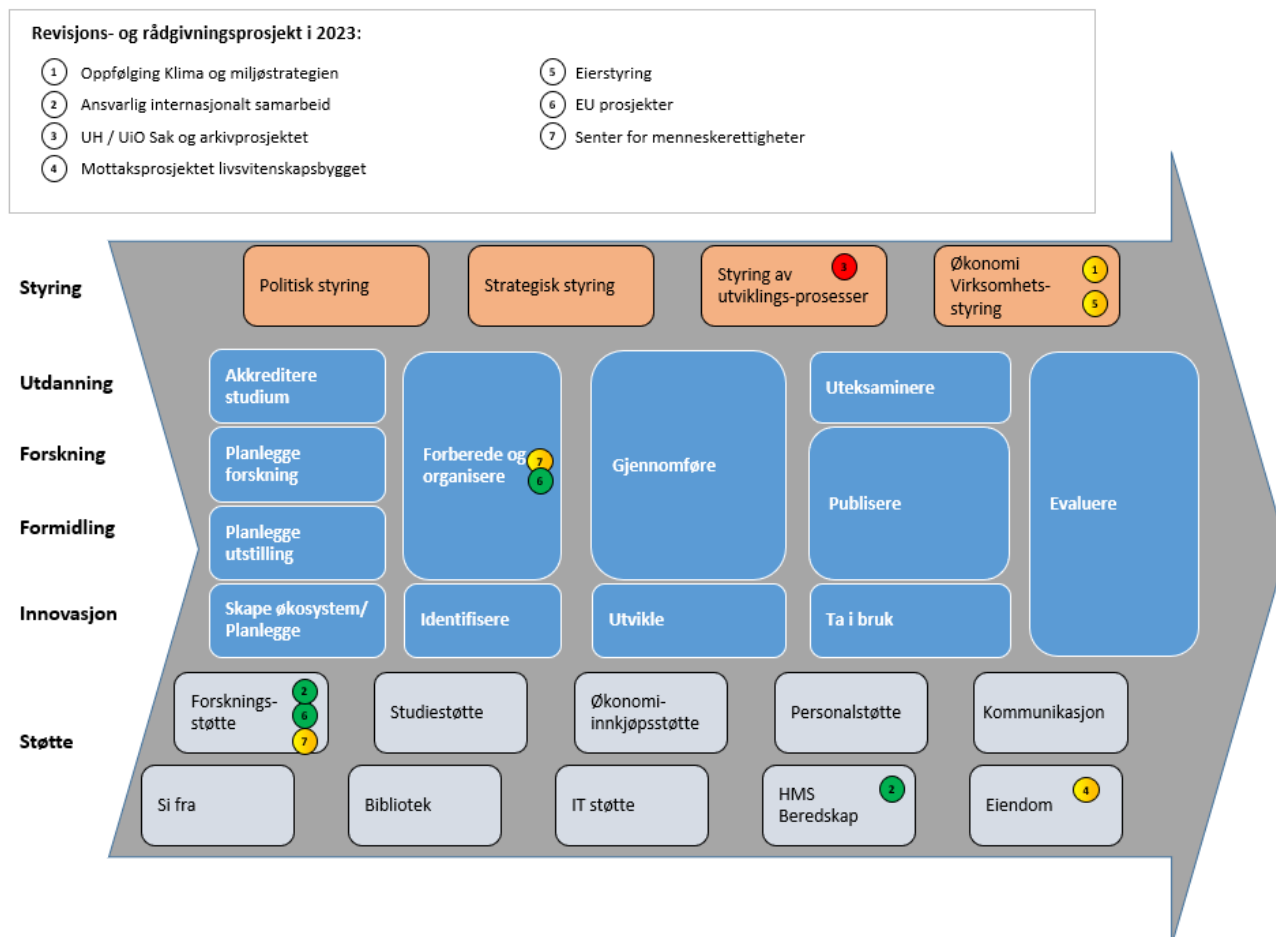
- helhetlig risikostyring
- videreutvikle støtte for forskningsprosjekter
- kompetanse, samarbeid og utnyttelse av ressurser på tvers av UiO, slik at man finner mer effektive løsninger på større, generelle utfordringer

Videre har tjenesteutsetting og innføring av sektorløsninger på noen områder ført til større avstand mellom leverandører av tjenester og UiOs brukere, og dermed svekket UiOs egen styring av utviklingsaktiviteter og internkontroll.

Vi viser til kapittel 3 og 4 for nærmere beskrivelser av våre observasjoner for 2023 og kapittel 5 for oppfølging av viktigste tiltak siste to årene.

3 OPPSUMMERING AV REVISJONS- OG RÅDGIVNINGSSARBEID 2023

Nedenfor følger forenklet modell over styre-, støtte- og kjerneprosesser ved UiO med revisjonsprosjektene innplassert. Fargekodene indikerer internrevisjonens vurdering av modenhet på styring og kontroll eller risiko på tidspunktet revisjons- og rådgivningsprosjektet ble utført.

Symboler:

●	Viktige risikoer blir håndtert, lavere risiko
●	Flere risikoer håndteres, enkelte risikoer bør håndteres bedre, lav til moderat risiko
●	Risikoer må håndteres bedre, moderat til høy risiko
●	Betydelig risiko må håndteres, høy risiko

4 SAMMENDRAG AV REVISJONSPROSJEKTER I 2023

4.1 *Oppfølging av klima og miljøstrategien*

Revisjonen har undersøkt om UiO har tilfredsstillende oppfølging av Helhetlig klima- og miljøstrategi. Et viktig bidrag i oppfølgingen av strategien har vært tiltaksplanen med 84 tiltak og etableringen av en arbeidsgruppe som jobber tett med ledelsen for å følge opp tiltaksplanen. Det er gjennomført flere tiltak og aktiviteter som kan bidra til strategiens måloppnåelse, og det er i 2023 gjennomført en evaluering av tiltaksplanen. Revisjonen har særlig sett på den administrative oppfølgingen.

Overordnet er ansvaret tydelig definert, men etter EIRs vurdering har ikke roller og ansvar for oppfølging av strategien blitt tilstrekkelig fastsatt og kommunisert. Videre kan planlegging og disponering av ressurser og kompetanse forbedres. Den generelle utviklingen i krav og føringer nasjonalt og fra EU om bærekraftig virksomhet (bl.a. rapportering) kan på sikt utfordre systemer, prosesser og kompetanse ved UiO.

Samlet sett viser revisjonen at informasjonsutveksling om oppfølging av strategien og tiltaksplanens fremdrift og status, kan forbedres. EIR stiller spørsmål ved om oppfølgingen i tilstrekkelig grad er helhetlig.

Klimagassregnskapet gir relevant informasjon om UiOs klimagassutslipp, men det er kun i noen grad definert målindikatorer og forventede resultater for tiltakene. Dette gjør det vanskelig å følge opp og eventuelt justere retning ved behov. Det kan være et dilemma å redusere klimagassutslipp uten at det går på bekostning av UiOs kjerneaktiviteter og samfunnsoppdrag. Etter EIRs vurdering bør UiO ytterligere fokusere på å løse dette dilemmaet. Gitt sentrale føringer, UiOs ambisjoner på området, strategiens tidsperspektiv og foreløpige resultater i klimagassregnskapet, stiller EIR spørsmål ved om det er mulig å utvikle mer målrettede tiltak, som raskere kan bidra til nødvendige holdnings- og atferdsendringer i organisasjonen. Videre bør UiO vurdere i større grad å planlegge fremdrift med hensyn til tid og resultater. Tiltak er omforente og følges opp av universitetsdirektøren.

4.2 *Ansvarlig internasjonalt samarbeid*

Nasjonale risiko- og trusselvurderinger fra sikkerhetsmyndigheter trekker fram norske utdannings- og forskningsinstitusjoner som utsatte etterretningsmål for ulovlig kunnskapsoverføring til stater Norge ikke har sikkerhetssamarbeid med. Formålet med revisjonen var å se etter hvordan enheter følger opp UiOs risikovurderinger, tiltak, regler og retningslinjer om ansvarlig internasjonalt samarbeid, og identifisere god praksis og dilemmaer.

Revisjonen viste at ansvarlig internasjonalt samarbeid (AIS) er betydelig adressert de siste to årene. Det har bidratt til økt bevissthet og oppmerksomhet til en rekke utfordringer.

Revisjonen viste at problemstillingene oppleves krevende, og enheter ønsker mer støtte fra Fellesadministrasjonen. Revisjonen viste også at en rekke enheter lokalt mener at temaet ikke er relevant for deres virksomhet.

Det er rom for å styrke systematikk og internkontroll i sikkerhetsvurderinger ved ansettelse og oversikter over prosjektsamarbeid. Revisjonen viste at det behov for å øke kompetanse, tydeliggjøre retningslinjer,

avklare ansvarsfordeling og utvikle sentrale støtteverktøy knyttet til ansvarlighet innen ulike former for internasjonalt samarbeid.

AIS følges opp av sentralt forankrede prosesser, HMSB²s ROS-analyse, og en arbeidsgruppe i Fellesadministrasjonen. Lokalt har AIS blitt adressert i ledermøter, ved behandling av enkeltsaker, gjennom initiativer for å skaffe oversikt over forskningsporteføljer, i tillegg til oppfølging av HMSBs ROS-analyser.

Tiltakene identifisert i prosessene nevnt over var i all hovedsak innrettet mot forbedringsbehovene observert i revisjonen. Internrevisjonen anbefalte i tillegg å inkludere vitenskapelige representanter fra fagmiljøene i sentrale arbeidsgrupper, som sitter nærmest problemstillingene. Det er viktig at UiO gjennom arbeidet med tiltak avveier behov for sikkerhetsvurderinger mot vern av akademisk frihet.

Revisjonens respondenter kom med en rekke forslag til håndtering av saker, god praksis og innspill til forbedringer. Innspillene bør vurderes med hensyn til det og mulighet for operasjonisering.

4.3 Revisjon og kvalitetssikring av UH / UiO Sak og arkivprosjektet

UH Sak er et nasjonalt prosjekt, som skal etablere en fellestjeneste for saksbehandling og dokumentasjonsforvaltning i UH-sektoren. Det nasjonale prosjektet er et samarbeid mellom UH-21 og Sikt. UiO har etablert et internt mottaksprosjekt for å innføre løsningen og erstatte dagens løsning, ePhorte. Formålet med oppdraget var å se etter at mottaksprosjektet har god internkontroll og risikostyring, samt bidra med innspill til forbedringer. Revisjonen ble gjennomført våren 2023. Internrevisjonen vurderte prosjektrisikoen som høy, fordi prosjektmål om tid, kostnad og kvalitet/omfang var usikker, herunder fordi det nasjonale prosjektet er betydelig forsinket. Internrevisjonen anbefalte UiOs mottaksprosjekt å tydeliggjøre og forankre sitt prosjektmål, ambisjon og omfang ytterligere, herunder å etablere en styringsgruppe. Tiltak følges opp av universitetsdirektør.

4.4 Mottaksprosjektet livsvitenskapsbygget

Livsvitenskapsbygget er bevilget over statsbudsjettet, bygges av Statsbygg og skal stå ferdig i 2026/27. UiO har i tilknytning til byggeprosjektet utredet fremtidig organisering av virksomheten i bygget og opprettet et mottaksprosjekt for å tilrettelegge for overgangen fra byggeprosjekt til operativt anlegg for virksomheten. Formålet med revisjonen var å se etter at utvalgte områder innen prosjektstyring og kontroll var tilfredsstillende håndtert i mottaksprosjektet og bidra med innspill til forbedringer.

Revisjonen viste at overordnede mål og rammer var beskrevet og omforent. Miljøer som skal flytte er løpende involvert. Prosjektet har oversikt over aktiviteter og beskrevet avhengigheter. Koordinering mot andre aktiviteter pågår. Etter internrevisjonens vurdering er det behov for å styrke styringsgrunnlaget, bryte ned- og ha tydeligere mål for tid, kostnader/ressurser og omfang/kvalitet i leveransene. Prosjektet har ikke selv rapportert risiko, derfor er fremdrift og måloppnåelse usikkert. Internrevisjonen vurderte derfor projektrisikoen per desember 2023 som moderat til høy. Årsaker til observasjoner ansås å være:

---

² Enhet for Helse, Miljø, Sikkerhet og Beredskap

avhengigheter til premissgivere som ikke har avsluttet eller avklart sine områder fullt ut, at prosjektdeltagere har ulik bakgrunn og prosjekthistorikk, prosjektomfang, komplekst prosjekt og organisasjonsstruktur, begrensede ressurser og at og prosjektstyringsrammeverk ikke er brukt fullt ut. Tiltak er omforent, gjennomføres av Eiendomsavdelingen og følges opp av universitetsdirektøren.

4.5 Eierstyring

UiO har fått delegert myndighet til å opprette aksjeselskaper/eie aksjer og har eierandeler i flere selskaper som er viktige for måloppnåelse: Unirand AS (100 prosent), Inven2 AS (50 prosent), Ciens AS (14,3 prosent), Norsk medisinsk syklotronsenter AS (NMS) (20 prosent), Oslotech AS (33,4 prosent) og VisitOslo AS (0,5 prosent). Formålet med revisjonen var å undersøke om UiOs eierstyring utøves på en tilfredsstillende måte og i tråd med relevante lover, regler, vedtak og normer for god eierstyring, og ev. bidra med råd og forbedring på området.

Revisjonen viste at styret har vedtatt overordnede retningslinjer for forvaltning av eierinteresser og at det er etablert noe praksis og rutiner, men det er også flere områder bør forbedres. UiO bør videreutvikle helhetlig strategi og struktur samt tilpasse og presisere internt regelverk for å legge til rette for bedre etterlevelse, måloppnåelse og rolleforståelse. Det gjelder innen oppnevning av medlemmer til styrene, evaluering av styrene og rapportering. Videre bør UiO skille tydeligere mellom rollene som eierrepresentant og styremedlem. Foreslåtte tiltak om å forbedre regimet for eierforvaltningen blir fulgt opp av universitetsdirektøren ved Avdeling for forsknings- og innovasjonsadministrasjon.

4.6 EU- prosjekter

EU setter krav til revisjon av prosjektrengskaper som følger et omfattende regelverk. Internrevisjonen har siden 2004 blitt akseptert av EU til å kunne utføre revisjonene for UiO. EIR har i 2023 revidert 12 prosjekter og bidratt med rådgivning og videreutvikling av internkontrollen for å forbedre dokumentasjon ved regnskapsavleggelsen.

4.7 Internkontroll Norsk senter for menneskerettigheter

Vi har som i 2022 gjennomført kontroller i prosjektet *Education and training in Human Rights* ved Det juridiske fakultet. Prosjektet gjennomføres av Norsk senter for menneskerettigheter som har fått tildelt midler fra Det norske utenriksdepartementet. Budsjettet er 66 millioner kr i 2022–2023. Internrevisjonen har anbefalt bedre rutiner for å følge opp utbetalinger med bekreftelser fra eksterne revisorer av bistandsmidlene til de ulike landene og partnerne i Asia.

4.8 Bistand og risikovurderinger

Internrevisjonen har bidratt med rådgivning innenfor sitt mandat innenfor enkelte områder.

5 OPPFØLGING AV TILTAK

EIR følger på vegne av universitetsdirektør opp tiltak fra revisjoner og rådgivning. Nedenfor følger status på viktige tiltak de siste to årene.

Revisjon	Tiltak	Status
Oppfølging av Helhetlig klima og miljøstrategi (2023)	Tydeliggjøre roller, tilpasse ressurser og vurdere bruke av indikatorer/effektmål og ytterligere målretting av tiltak som forplikter hele organisasjonen.	Pågår.
Eierstyring (2023)	Arbeidsgruppe for å forbedre regimet og rutiner for eierstyring.	Arbeidsgruppe etablert. Utkast til strategi og retningslinjer i arbeid.
Mottaksprosjektet Livsvitenskapsbygget (2023)	Videreutvikle, styrke og forankre styringsgrunnlaget og risikostyring, herunder utarbeide milepælsplaner og forankre budsjetter ytterligere.	Pågår.
UH / UiO Sak og arkiv prosjekt (2023)	Prosjekt mål og ambisjon forankres. Opprette styringsgruppe.	Gjennomført. Avhengig av nasjonalt prosjekt, som er forsinket.
Internkontroll Ansettelser (2022)	Klargjøre hvilke regler som gjelder for forskerstillinger.	Pågår.
BOTT økonomi og lønn (2022, 2021)	Drifts- og forvaltningsavtaler som sikrer at UiO kan ivareta ansvar for sikkerhet og internkontroll samt tredjepartsbekreftelser.	Databehandleravtale etablert. Driftsavtaler sikrer ikke godt nok UiOs rett til å gjennomføre internkontroll og sikkerhetsrevisjoner. Vi anser risikoen som akseptert av UiO.
Evalueringsplan av beredskap under korona (2021)	Handlingsplan for å oppdatere beredskapsplaner og øvelser.	Gjennomført.

6 SI FRA!

EIR er mottaker av innmeldinger fra ansatte, hvor flesteparten kommer kryptert gjennom nettskjema. Ved innmeldinger setter EIR i samarbeid med avdeling for organisasjon og personal varslingsråd, hvor plassering for behandlingsansvar settes. Hverken EIR eller varslingsrådet behandler innmeldinger. EIR er også kopimottaker for et utvalg av læringsmiljøsaker som kommer inn via nettskjema fra studenter, disse er det læringsmiljøkontaktene som behandler. I begge tilfeller følger EIR opp at innmeldingene blir behandlet. For 2023 er det mottatt 50 (48 i 2022) innmeldinger fra ansatte, hvorav 17(17) burde vært meldt inn som drift, HMS, forskningsetikk eller studentsaker. For statistikk og vurdering av Si fra! student, viser vi til Læringsmiljøutvalget.

7 INTERNREVISJONSORDNINGEN

7.1 Utvikling og drift av Enhet for internrevisjon

Vi har i løpet av 2023 fulgt vår strategiplan og metodikk for å sikre kontinuerlig etterlevelse av IIAs etiske regler og standardene. EIR gjennomfører løpende og periodisk kvalitetskontroll i tråd med kvalitets- og forbedringsprogrammet. Minst hvert 5. år skal ekstern kvalitetskontroll av internrevisjonen gjennomføres. Funksjonen ble i 2018 underlagt slik kontroll fra konsultentselskapet BDO, som konkluderte med at EIR utfører funksjonen i samsvar med de etiske reglene og standardene. Ekstern kvalitetskontroll 2023 var i ferd med å bli sluttført per februar 2024. Nedenfor følger viktigste styringsparametre i internrevisjonens kvalitetssystem:

Styringsparameter	Mål	Toleranse	Resultat	Vurdering
Gjennomført revisjonsplan	100 %	20 %	100%	●
Evalueringer fra reviderte enheter etter gjennomført revisjon (fra 1 til 4, siste år)	>3.5	- 0.5	3.7	●
Krav til vedlikehold av sertifisering og kompetanse	40 timer per medarb. per år	-10 t	ok	●
Sykefravær	< 3 %	+1 %	3.9 %	●

Sykefraværet er ikke arbeidsrelatert og omfatter ansatte i internrevisjonen, studentombudet og vitenskapsombudet.

7.2 Tilgang til opplysninger

Internrevisjonen har fått tilgang til all informasjon, medarbeidere og lokaler som er nødvendig for å utføre revisjonens oppgaver. Revisjonsdirektøren har tilgang til åpne og lukkede styremøtesaker, har deltatt i universitetsdirektørens ledermøter og har også hatt jevnlige møter med universitetsdirektøren og rektoratet.

7.3 Kompetanse

I henhold til IIA standardene er det krav til årlig vedlikehold av sertifiseringer. Det følges opp gjennom enhetens kompetanseplan, jfr. 7.1. Medarbeidere i EIR er engasjert i nasjonalt og internasjonalt foreningsarbeid innenfor virksomhetsstyring, risikostyring, internkontroll og revisjon i regi av IIA Norge. Vi er bidragsyttere og deler generell kunnskap med internrevisjoner i store norske virksomheter i offentlig og privat sektor, og med internrevisjonsenheter i den skandinaviske UH-sektoren gjennom NIRUH³ samarbeidet.

³ Nordiske internrevisorer i universitets- og høyskolesektoren

7.4 Studentombud og Vitenskapsombud

Både studentombudet og vitenskapsombudet er organisatorisk plassert i internrevisjonen, men begge funksjonene er faglig uavhengige. Gjennom den organisatoriske plasseringen oppnår funksjonene god synergi innenfor felles faglige områder; internkontroll og virksomhetsstyring, herunder internt miljø og etikk, som kan gi UiO innspill til system- og prosessforbedringer. Vitenskapsombudet er vedtatt som prøveordning på 5 år og startet i 2019. Nåværende vitenskapsombud går av med pensjon sommeren 2024. Forskningsetisk utvalg skal i 2024 evaluere vitenskapsombudets mandat.

7.5 Økonomi

Rammene har vært tilstrekkelige til å gjennomføre revisjonsplanen. Ved utgangen av 2023 hadde internrevisjonen 5 ansatte til operasjonell revisjon og rådgivning samt oppfølging av Si fra!, studentombudet 3 ansatte og vitenskapsombudet en ansatt (0,8 årsverk). Internrevisjonen og studentombudet, hadde i 2023 inntekter fra bevilgning på NOK 6,6 mill. og et mindreforbruk på NOK 0,4 mill, som inkluderer nettobidrag fra eksterntfinansiert virksomhet.